

Inhoud

Van de bestuurstafel
"Willem van Amerongen"
Boekenproject, *Vrienden bedankt!*
Tuinproject
Van onze voorzitter
Mededelingen vanuit de SKA

Van de bestuurstafel

Op de SVKA-bestuursvergadering van 2 november j.l. was het dan zover: Willem van Ommeren gaf na ruim 28 jaar -om precies te zijn na 10444 dagen- de voorzittershamer over aan de nieuwe voorzitter de heer Hans Herremans. Het was even wennen voor allen. De oude voorzitter verviel na de overdracht weer in de oude rol, maar nu zonder voorzittershamer, en ging rustig door met het afwerken van nog enkele agenda-punten.

Overdracht van de voorzittershamer door de scheidende voorzitter (l) aan de nieuwe voorzitter, dhr. Hans Herremans

We zijn blij u te kunnen melden dat we een competente opvolgster voor Ciska de Ridder hebben gevonden: Marja Kool. Zij zal per 1 januari 2012 tot het bestuur van de SVKA toetreden als secretaris. Ciska zal nog aanblijven als lid van het bestuur. Daarmee is ons bestuur weer voltallig.

Ons speerpunt 2011: 'het boekenproject' nadert zijn voltooiing (zie elders in dit bulletin).

De activiteiten van de SVKA zijn in 2011 ook ondersteund door:

Cafe-Restaurant Buitenlust

Buitenplaats Amerongen

Hoogevest Architecten

Novad

Van GinkelGroep

Van Dorp Installaties

Jurriëns Monumentenonderhoud

In overleg met het bestuur van de Stichting Kasteel Amerongen beraaden we ons op nieuwe projecten voor 2012. Zodra een beslissing genomen is brengen we u daarvan op de hoogte. We hebben daar wel ideeën over, zoals een overzicht in boekvorm van ons rijke muziekarchief en kasteelgeschiedenis gerelateerde voordrachten cq excursies ed. **Als u suggesties of wensen dienaangaande heeft, horen we dat graag.**

Aan Ciska de Ridder werd de erepenning van de stichting overhandigd op 6 november wegens haar grote verdiensten voor de SVKA over de afgelopen periode van ruim 12 jaar.

Het einde van een jarenlange samenwerking: een zoen, bloemen en een welverdiende erepenning

Het afgelopen jaar heeft de SVKA met uw steun veel kostbare projecten gerealiseerd (zie hieronder). Ook in de toekomst zijn we veer vol ambitie. Om de kosten te dekken moeten we de minimale donatie stellen op: € 30, voor één persoon, € 40, voor twee personen uit één gezin en € 50,- voor drie of meer personen.

Indien u ons gemachtigd heeft de donatie van uw rekening af te schrijven en u gaat niet akkoord met de verhoging verzoeken wij u ons dat mede te delen. (cis.ridder@planet.nl; Mevr. C. de Ridder, Dijkstraat West 168, 3906 WR Veenendaal, tel.: 0318-552354).

Nu het kasteel na de restauratie weer geopend is kunt u met uw vriendenkaart 2011 nog tot **eind maart 2012** gratis het kasteel bezoeken. In die maand zullen we de donatieverzoeken versturen en de vriendenkaarten voor 2012 gereed maken.

Voor Kasteel Amerongen geldt momenteel een **wintertijd**. Het kasteel is van **1 november t/m 31 maart** donderdag t/m zondag van 11.00 tot 17.00 uur te bezoeken. De tuin is wel op de andere dagen geopend. Van **1 april t/m 31 oktober** zijn kasteel en tuin open op dinsdag t/m zondag van 11.00 tot 17.00 uur.

Het bestuur is verheugd u te kunnen mede delen dat het aantal vrienden nog gestaag groeit en momenteel ruim 750 bedraagt. Vrienden wonen niet alleen in de directe omgeving van het kasteel, maar ook op grotere afstand, zoals in Zeist, Wageningen, Den Haag, Geldermalsen, Amsterdam en zelfs in Hamburg.

“WILLEM VAN AMERONGEN”

Was dit een bewuste woordspeling of een Freudiaanse verspreking van één van de sprekers in zijn dankwoord aan Willem van Ommeren op de speciale vriendendag op 6 november j.l.?

We zijn zeer verheugd dat we op die dag op zo'n karakteristieke wijze afscheid van onze voorzitter hebben kunnen nemen. Ruim 250 gasten woonden deze geanimeerde en speciale vriendendag bij.

Van alle kanten werd Willem lof toegezwaaid. De voorzitter van de SKA Theo Bremer schonk en klom met hem het 'vriendschapsglas'. Jaap Hülsmann, directeur van Kasteel Amerongen kroonde hem tot koning van het 'rijk' Amerongen.

Namens het bestuur van de SVKA benoemde Hans Herremans hem tot EREVOORZITTER van de SVKA, een unieke titel, die naar alle waarschijnlijkheid door niemand meer verkregen kan worden in verband met onze eis van minimaal 20 jaar voorzitterschap.

Als bijzondere verrassing verscheen de heer des huizes: Godard Adriaan van Reede in hoogsteigen persoon om zijn visie op deze voorzitter uit de 'doeken' te doen.

Godard in een gloedvolle rede

De scheidende voorzitter had van tevoren kenbaar gemaakt geen persoonlijke cadeaus te willen ontvangen. In al zijn jaren als voorzitter had Willem nooit een declaratie ingediend voor door hem gemaakte kosten t.b.v. het kasteel. Als er al een cadeau zou moeten komen dan graag iets ten behoeve van het kasteel, was zijn mening. SVKA en SKA vonden een passend en zeer gewaardeerd geschenk: de res-

tauratie van de door weer en wind aangestaste zonnewijzer voor het kasteel. Tijdens de rede van Godard werd het cadeau naar binnen gereden en even later onthuld. De zonnewijzer staat nu weer in volle glorie op het voorplein. Daarmee is weer een stap naar

complete restauratie van kasteel, tuinen en park gezet.

In zijn slotwoord ging Willem uitgebreid in op het wel en wee van zijn 28 jarig voorzitterschap en bedankte hij de velen met wie hij in die periode heeft samengewerkt.

De heer Stanley Bremer, directeur van het Wereldmuseum, deed in een bijzonder interessant betoog een boekje open over modern museumondernemerschap. Creativiteit, doorzettingsvermogen en inventiviteit deden zijn

museum weer opbloeien. Ook deze middag liet hij zich van deze zijde zien en liet hij zich niet van de wijs brengen door technische problemen en boeide het gehoor zonder hulp van lichtbeelden of microfoon. Alle hulde!

De middag werd muzikaal omlijst door het zigeunerenensemble BAGDALO, dat onder enthousiaste leiding stond van maestro violiste Hester Ingenhouz. De welluidende klanken van hun instrumenten deden ons het bloed sneller door d'aderen vloeien.

De middag eindigde met een geanimeerde afscheidsreceptie in het koetshuis, waarin vele vrienden en genodigden persoonlijk afscheid konden nemen van Willem van Ommeren als voorzitter van de Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen.

Boekenproject

De bibliotheek van Kasteel Amerongen is één van de weinige in tact gebleven adelsbibliotheken uit de 18de eeuw. Vrijwel alle 3600 boeken zijn van de oorspronkelijke bewoners van het kasteel. Belangrijk kenmerk van een adelsbibliotheek is dat het boeken omvat, die in de tijd belangrijk werden geacht om deel te kunnen nemen aan het hofleven én boeken van belang voor het beheer van het landgoed.

Voor de bouwkundige werkzaamheden in het kasteel moesten de grote en de kleine bibliotheek ontruimd worden. Het boekenrestauratie-atelier Mooie Boeken en Papierwerken uit Amsterdam werd hiervoor ingeschakeld. Er is voor gekozen om de ontruiming te combineren met de conservering van de gehele boekencollectie. Met behulp van vrijwilligers is in vrij korte tijd de gehele bibliotheek (circa 3600 boeken) boek voor boek bekeken, stofvrij gemaakt, tegen uitdroging behandeld, beoordeeld en ingepakt. De conserverende behandeling van de boeken is in 2010 uitgevoerd en werd mede mogelijk door een gift van de SVKA van € 10.800,-. Tijdens deze werkzaamheden constateerde boekenrestaurator Elizabet Nijhoff Asser, hoofd van het restauratie atelier dat 65 boeken een uitgebreide restauratiebehandeling behoeven.

Mevr. Elizabet Nijhoff Asser te midden van hulpbehoevende boeken

foto: AD 24-11-2011

Voor de restauratie van de boeken is een bedrag nodig van € 55.000,-. In november 2010 startten wij hiervoor een grote fondsenwervingsactie onder vrienden en fondsen. Vanuit onze vriendenkring ontvingen we bijna € 6500,- specifiek voor dit doel. Dit leidde ertoe dat ook van diverse fondsen, zoals het Prins Bernhard Cultuurfonds, de Stichting Boek en Wurm en het K.F.Heinfonds aanzienlijke bedragen konden worden verkregen. Inmiddels hebben we € 52.000,- beschikbaar voor de restauratie. De restauratie van de tweedelige atlas van Johannes van Keulen (1724), mogelijk gemaakt door het Fentener van Vlissingenfonds is reeds voltooid. Begin 2012 zal de restauratie van de overige boeken volgen.

Vanaf februari 2012 kunt u dit proces via de website van Kasteel Amerongen volgen.

Aan het einde van deze succesvolle actie passen slechts de woorden: *Vrienden bedankt!*

Tuinproject

In het vorige bulletin werd melding gemaakt van de start van de activiteiten om een bron te slaan in de tuin van het kasteel en deze te verbinden met een aantal aftappunten in de boventuin. Met dit systeem kan op plezierige wijze kwalitatief zeer goed water beschikbaar komen voor de planten en struiken in de boventuin. Het sjouwen met emmers water uit de slotgracht behoort daarmee tot het verleden. Op zijn zoektocht naar een geschikte grondlaag haalde de heer Budding het ene grondmonster na het andere naar boven. Onder het slaken van enthousiaste kreten van "hoe rooier, hoe mooier" werd op een diepte van ongeveer 14 meter een geschikte laag gevonden en de pomp geplaatst. Van daaruit werden vervolgens de geulen gegraven voor de slangen naar de aftappunten. Op 5 oktober was de "officiële" oplevering van het systeem. In aanwezigheid van tuin- en boskabouters en vertegenwoordigers van SVKA en SKA werd het systeem in gebruik gesteld. Daarna volgde nog een gezellig samenzijn in de Oranjerie onder het genot van een drankje en een hapje, beschikbaar gesteld door de SVKA. Door de SVKA-gift van € 4800,- kon de SKA een subsidie verkrijgen van € 7200,- waarmee de kosten van het project waren gedekt.

"Tuinbaas" Bert Sluijter (l) en de heer Budding bij de "te waterlating" van het systeem

Op een mooie zomerdag kwam Bert Sluijter in gesprek met een bezoeker van kasteel Amerongen. Deze vertelde dat hij nog een ongebruikte kas in zijn tuin had staan, die best een bestemming in Amerongen zou kunnen krijgen. Een gift van de SVKA voor de vervoerskosten maakte het mogelijk de kas naar Amerongen te halen. Volgend jaar zullen veel stekjes daar het levenslicht aanschouwen en hun ontwikkeling in volle pracht in de tuin voortzetten.

Van de Voorzitter

Na het feestelijke en waardige afscheid van Willem van Ommeren is de fase van kennismaken en de kat uit de boom kijken definitief voorbij. Het was absoluut niet onplezierig om eerst een paar maanden in de schaduw te opereren, Willem weer wat beter te leren kennen om vervolgens te betrouwen, dat de samenwerking niet nog wat langer kon duren. Misschien moeten we maar een gezamenlijke hobby gaan oppakken. Vooreerst zullen de mogelijkheden beperkt zijn, want Willem heeft een nare blessure opgelopen, waardoor hij voornamelijk aan huis is gekluisterd. Een ware straf voor een buitenmens! Wij passen allemaal een beetje op hem. Hij is niet voor niets onze erevoorzitter.

Nu Kasteel Amerongen "nieuwe stijl" volop operationeel is zal de Stichting Vriendenkring zich met nadruk op haar nieuwe taken moeten bezinnen en daarover goede afspraken maken met bestuur en directie SKA. Het boekenproject en de watervoorziening in de kasteeltuin waren er mooie voorbeelden van hoe zoiets in de nabije en verdere toekomst gestalte kan krijgen. SVKA wil een gastvrije gastheer zijn voor iedereen, die meeleeft met de ontwikkelingen van het kasteel, wil de wensen van de vrienden horen en waar mogelijk vertalen naar beleid en zal nieuwe wegen inslaan om het aantal vrienden verder uit te breiden en het "vriend zijn" nog aantrekkelijker te maken.

Vriend én vijand zullen het erover eens zijn, dat een prachtig monument als dit kasteel zijn functie slechts kan vervullen als de omgeving waarin het staat trots is op en zich goed voelt bij alles wat er gebeurt. Wij denken een goede rol te kunnen spelen in dit harmonieus samen leven met Amerongen en de wijde omgeving. Zoals U ziet, allemaal goede voornemens en dat hoort ook wel een beetje bij deze tijd. Wij hopen er snel concreter over te worden.

Mededelingen vanuit de Stichting Kasteel Amerongen (SKA)

Kasteel Amerongen. Het is zoals het was.

Vol leven. Met meer dan 30.000 bezoekers

Op 1 juli opende Kasteel Amerongen zijn deuren na een jarenlange restauratie. In de eerste week van december passeerde de 30.000ste bezoeker de deur van het kasteel. Sinds de heropening toont het kasteel zich in zijn 17de eeuwse gedaante. Theatermaker Saskia Boddeke en cineast Peter Greenaway hebben de bewoners tot leven gewekt. In een imposante multimediale presentatie maakt de bezoeker kennis met de bewoners en hun gasten op een bijzondere dag in 1680.

Adriaan van Reede, die als gezant langdurig in het buitenland verbleef. De brieven vormen een bron van informatie over het leven op het kasteel in die dagen.

In de presentatie wordt de bezoeker ondergedompeld in het leven op het kasteel. In het souterrain is iedereen in rep en roer: onverwacht komt Godard Adriaan van Reede een bezoek brengen. Maar er zijn meer gasten. Kamers moeten gereed worden gemaakt en een groot diner voorbereid. We zien hoe kasteelvrouw Margaretha Turnor haar huishouden aanstuurt. In verschillende kamers komen we de bewoners en hun gasten tegen. Op eerste verdieping zijn we deelgenoot van het diner, de gesprekken aan tafel, de muziek en de geheime nachtelijke ontmoetingen in de donkere gangen van het kasteel.

Bezig met verbeteringen

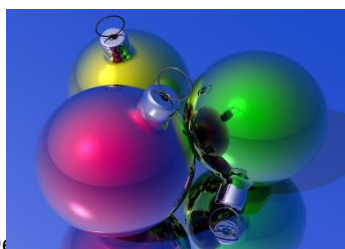
De bezoekersreacties zijn uiteenlopend. Van razend enthousiast tot zeer teleurgesteld.

De theatrale presentatie is prachtig, vertolkt door bekende acteurs en bijzonder geënceneerd. Kasteel Amerongen biedt werkelijk een innovatieve presentatie van cultureel erfgoed. Die keuze heeft wél consequenties. Alleen de 17de-eeuwse meubels zijn in het huis teruggebracht. De projecties vereisen dat de ruimtes verduisterd zijn. Het huis is vol geluid. Op verschillende fronten wordt sinds september gewerkt aan verbeteringen. Waar mogelijk zijn de buitenluiken geopend, in verschillende ruimten is meer omgevingslicht aangebracht, zodat de bezoeker de ruimte zelf beter ervaart. Geluid en licht zijn beter afgestemd. Begin volgend jaar zal een meer ingrijpende aanpassing van de techniek worden gerealiseerd, zodat de bezoeker de presentatie optimaal kan beleven.

Bovendien zal een informatiepunt worden ingericht waar de bezoekers achtergrondinformatie kunnen vinden over de bewonersgeschiedenis, de collectie, de restauratie en de installatie. **Kasteel Amerongen. Het is zoals het was. Volop in beweging.**

Prins Bernard Cultuurfonds

Naast de provincie Utrecht heeft ook het Prins Bernard Cultuur Fonds (PBCF) een bijdrage geleverd voor conservering van de collectie van Kasteel Amerongen. De conservering van de schilderijen is bijvoorbeeld mede door hen mogelijk gemaakt. Onlangs heeft PBCF een riant bedrag toegekend voor de conservering van de deelcollecties textiel, pastels en boeken. De SKA is zeer verheugd over deze enorme financiële ondersteuning.

*Het SVKA bestuur
wens U en de Uwen
prettige kerstdagen en een
voorspoedig en gezond 2012*

De kasteelvrouw Margaretha Turnor met haar man Godard